

JAK SI SESTAVIT VLASTNÍ BADATELSKOU LEKCI?

„Mhohému jsem se naučil u svých učitelů, ještě více u svých druhů, ale nejvíce u svých žáků.“

Talmud

Badatelsky orientované učení je plné otázek a hledání odpovědí na ně. A tak jsme i malého pomocníka pro plánování vlastní lekce sestavili pomocí otázek. Snad vám hledání odpovědí pomůže. Příjemné pátrání!

1) Vzhůru na plánování lekce

1) Jaké téma chci s žáky řešit?

- Hodí se pro badatelsky orientované vyučování?
Pokud ano, na co konkrétně by bylo vhodné se zaměřit?
- Zaujme žáky?
Rady, jak vybrat vhodné téma, najdete v této kapitole.

2) Jaký prostor mám pro bádání?

- Kolik času mu mohu věnovat?
- Stačí mi jedna vyučovací hodina, několik návazných hodin nebo využiji badatelský den?
- Budu pracovat ve třídě, laboratoři či v terénu?
- Jak náročné na pomůcky to bude?

3) Jaká je moje cílová skupina?

- Na jaké úrovni badatelské samostatnosti se žáci nacházejí?
- Zvládnou bádání samostatně, nebo potřebují nasměrovat?
(viz kap. z úvodu. „Role žáka a učitele při badatelském učení“ str. 16)
- Bude lepší zkoušet bádání po jednotlivých krocích nebo hned vyzkoušet celou badatelskou hodinu?
- Jaká forma práce (aktivity, velikost skupin) je pro mou třídu nejvhodnější?
- Budou žáci pracovat samostatně či ve skupině?
- Co musí žáci vědět předem?

4) Znáám téma, ale jaký konkrétní cíl si stanovím pro hodinu?

- Co chci, aby si žáci odnesli („dostalo se jim pod kůži“), když vše ostatní zapomenou?
- Co je hlavní myšlenka, kterou chci, aby objevili a udrželi?
- Co chci, aby žáci dokázali, odhalili, zkusili?
- Na jaké dovednosti žáků cílím? – Možná nebudou jen badatelské.

5) Jak sestavit lekci, aby byla opravdu badatelská?

- Jaké myšlenkové procesy chci, aby u žáků proběhly?
- Co nového badatelského by si měli osvojit?
- Které „AHA“ momenty by si při bádání měli prožít?

2) Hurá na konkrétní kroky



Motivace

> Co bude tím magnetem v úvodu hodiny, který podchytí zájem i fantazii žáků a odstartuje lavinu otázek?

Přemýšlení o tématu

> Budou žáci studovat další zdroje (literaturu, webové stránky apod.)? V případě, že ano, na jaké zdroje je nasměruji?

Kladení otázek

> Budou mít žáci prostor klást vlastní otázky a diskutovat o nich? Jestli ano, jak je v tom mohu podpořit?

Výběr výzkumné otázky

> Bude mít každý žák svoji výzkumnou otázku nebo si ji vybere společně se spolužáky ve skupině nebo vybereme společnou otázku pro celou třídu? Jaký postup použiji pro výběr otázky?



Formulace hypotézy

> Bude moci každý žák vyslovit svoji vlastní hypotézu nebo budou žáci sestavovat hypotézu ve skupinách?



Plánování, příprava a provedení pokusu

> Budou se žáci podílet na plánování a provedení pokusu? Jestli ano, tak jakým způsobem?



Formulace závěrů a návrat k hypotéze

> Umožní lekce žákům návrat k hypotéze a její zhodnocení?

Hledání souvislostí

> Jak žákům umožním, aby se zamysleli nad přesahem lekce?

Prezentace

> Jakým způsobem zajistím, aby žáci měli možnost výsledky svého bádání sdělit ostatním?

Kladení nových otázek

> Těším se, že žáky budou napadat nové otázky. Sepíšeme je společně? Budeme s nimi dál pracovat?

Reflexe

> Jakým způsobem zajistím, aby si žáci uvědomili, co se jim v hodině podařilo, co by mohli příště udělat lépe a jaké dovednosti využili?

